

ERI SIDOSRYHMIEN
OSALLISTAMINEN TALOUDEN
TASAPAINOTTAMISTYÖSSÄ
JYVÄSKYLÄSSÄ

LÄHTÖTILANNE

- Talouden tasapainottamisen laajuus (noin 40 miljoonaa euroa) selkeytyi tilinpäätöksen yhteydessä
- Tilanne oli mm. sote-menojen kasvun vuoksi huomattavasti pahempi, kuin ennakoitiin
- Tehtiin linjapäätös tilata FCG:ltä asiantuntijaselvitys siitä, millä keinoin taloutta voitaisiin tasapainottaa
- Osallisuusohjelmassa mainittiin talousarvion valmistelun osallistumisen kehittäminen -> nyt aukesi paikka
- Rakennettiin viestintää tilinpäätöksen alustavista tuloksista tilinpäätöksen julkaisuun sillä kulmalla, että talouden tasapainottamistyö tullaan aloittamaan: 2 tavoitetta, kriisitietoisuuden lisääminen (sitoutuminen) ja uusien näkemysten löytäminen
- Samalla linjaus siitä (sekä virkamiesten että työtä ohjaavan kaupunginhallituksen taholta) että raportin ensimmäinen versio julkaistaan arviointiin ja kommentoitavaksi

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN KYSELYT

- FCG Oy:n laatima raportti mahdollisista säästökeinoista talouden tasapainottamiseksi julkaistiin 25.4.2023
- Samassa yhteydessä avattiin kyselyt asukkaille, järjestöille ja henkilöstölle.
 - Asukas- ja järjestökysely olivat avoinna 25.4.-15.5.
 - Henkilöstökysely on auki 25.4.-31.7.
- Kyselyillä kerätään sidosryhmien näkemyksiä mahdollisista säästökeinoista sekä uusia ideoita säästökeinoista
- Tulokset on toimitettu päätöksenteon tueksi päättäjille ja toimialoille
- Päätöksiä ensi vuoden talousarviosta tehdään syksyllä 2023 – nyt valmistelevissa iltakouluissa jne. on aineistoa lähdetty käyttämään monipuolisesti työn tukena ja se kuuluu puheissa

ASUKASKYSELY

Vastaajia 3606

5 ENITEN KANNATUSTA SAANUTTA SÄÄSTÖKOHDETTA

- Valon kaupunki -tapahtuman supistaminen
- Kansalaisopiston painetusta opinto-oppaasta luopuminen
- Taksojen korotukset kaupunkirakennepalveluissa
- Vehkalammen jalkapallokentän lämmityksestä luopuminen talvikaudella
- Tuloveroprosentin korottaminen nykyisestä 7,36 prosentista 7,50 prosenttiin

5 ENITEN KANNATUSTA SAANUTTA INVESTOINTIKOHDETTA

- Liikenneväylien perusparannukset. Olemassa olevien katujen ja kunnallistekniikan parantaminen.
- Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen
- Liikuntapalveluiden korjausinvestoinnit
- Halssilan päiväkoti, uudisrakennus (172 hoitopaikkaa). Uusi päiväkoti korvaamaan Halssilan ja Aittorinteen peruskorjaustarpeessa olevat päiväkodit.
- Kulttuurihanke (kirjasto, museot, nimetään myöhemmin). Varaudutaan kulttuuritiloista tehtävän kulttuuritilojen kokonaisselvityksen tarpeisiin.

Tuloksia avoimesta kysymyksestä

"Onko sinulla uusi idea tai keino, jolla kaupunki voisi löytää säästöjä tai saada lisätuloja? Voit pohtia esimerkiksi sitä, mistä toiminnoista tai omistuksista kaupunki voisi luopua."

- Avoimia vastauksia tuli 1585
- Aineisto analysoitiin tekoälyä hyödyntäen n. 200 teemaan
- Tässä koonnissa on isoja linjoja eniten mainituista teemoista. Aineisto oli kuitenkin moniääninen ja sisälsi paljon myös keskenään erilaisia mielipiteitä.
- Lopussa myös aineistoesimerkkejä toimialoittain
- Päätäjille sekä toimialoille toimitetaan koko aineisto päätöksenteon tueksi.

TULOKSIA AVOIMESTA KYSYMYKSESTÄ I

■ Hallinto ja johtaminen

- Hallinnon tehostaminen ja keventäminen; johdon, henkilöstön ja poliittisten päätöksentekuelinten vähentäminen; palkkojen ja kokouspalkkioiden alentaminen

■ Hankinnat ja hankkeet

- Niiden isojen investointien ja hankkeiden jättäminen, jotka eivät ole välttämättömiä, esimerkiksi isot rakennushankkeet

■ Kaupungin omistamien tilojen käytön tehostaminen

- Tilojen hyödyntäminen enemmän myös iltaisin ja loma-aikoina
- Tilojen vuokraaminen helpommaksi yrityksille, yhdistyksille ja yksityishenkilöille
- Etätyömahdollisuuksien lisääminen kaupungin työntekijöille, tilojen vähentäminen sitä kautta

TULOKSIA AVOIMESTA KYSYMYKSESTÄ II

- Asioita, joihin panostettava
 - Lapsista, nuorista ja ikääntyneistä huolehtiminen nähtiin tärkeänä
 - Ennaltaehkäisevät palvelut, hyvinvointi ja mielenterveys
 - Perusopetuksen, erityisopetuksen ja varhaiskasvatuksen resurssien turvaaminen
- Verojen nosto
 - Moni oli valmis nostamaan tuloveroprosenttia
 - Useat ehdottivat myös koiraveroa
- Omaisuuden myynti
 - Tarpeettoman omaisuuden myynti: kaupungin tyhjät kiinteistöt, tontit, metsät

TULOKSIA AVOIMESTA KYSYMYKSESTÄ III

- Liikunta ja urheilu
 - Kuntalaisille edullisiin peruspalveluihin ja liikuntapaikkoihin panostaminen
 - Vähemmän tukea ammattuurheiluun ja liikuntaseuroille.
 - Vähemmän panostuksia isoihin liikuntahankkeisiin (esimerkkejä: pesäpallostadion ja hippos)
 - Rallien tukemisen vähentäminen/lopettaminen
- Kulttuuri ja taide
 - Kulttuurin rahoituksen ja -tukien pienentäminen
 - Teatteri ja sinfonia
 - Lippuhintojen nostaminen ja maksuttomuudesta luopuminen
- Valon kaupunki
 - Valon kaupunki mainittiin hyvin monissa vastauksissa. Ehdotettiin tapahtuman lopettamista, tauolle laittamista, lyhentämistä tai teosmäärän supistamista

TULOKSIA AVOIMESTA KYSYMYKSESTÄ IV

- Tiet ja pysäköinti
 - Katuvalojen sammuttaminen hiljaisimpina tunteina, valaistuksen vähentäminen, hiekoituksen vähentäminen
 - Pysäköintimaksujen korottaminen
- Luonto ja ympäristö
 - Viheralueiden hoidon keventäminen ja luonnon vaaliminen, viheralueet voisivat olla luonnonmukaisemmassa tilassa
- Yritykset ja elinvoima
 - Yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen, syntyy työpaikkoja ja elinvoimaa.

KYSELY JÄRJESTÖILLE, YHDISTYKSILLE JA SEUROILLE

Vastaajia 167

MITEN VAIHTOEHTOISIN KEINAIN JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI VOISI TUKEA JÄRJESTÖJÄ, YHDISTYKSIÄ JA SEUROJA JOS AVUSTUKSISTA JOUDUTAAN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN YHTEYDESSÄ LEIKKAAMAAN? ESILLE NOUSSEET TEEMAT:

- Tilat – Olemassaolo, halpa vuokra tai kokonaan ilmainen
 - Määrällisesti eniten ehdotuksia
- Avustusten uudistaminen
 - Avoimemmaksi ja tasa-arvoisemmaksi
 - Rajattaisiin pois isommilta järjestöiltä
- Markkinointi- ja viestintätuki
- Mukaan päätöksentekoon ottaminen
- Talkoot
 - Asukkaiden aktivointi talkoihin
 - Kolmannen sektorin talkoiden tukeminen
- Kaupungin työntekijä, joka tukee yhdistyksiä, esim:
 - Vapaaehtoisten koordinointi yms konkreettinen apua
 - Asiantuntijayhteistyö
- Materiaalinen tuki, lainaus tai käytöstä poistettujen lahjoitus

KUINKA JÄRJESTÖT JA KAUPUNKI VOISIVAT TEHDÄ YHTEISTYÖTÄ, JOTTA SIITÄ OLISI POSITIIVISIA TALOUDELLISIA VAIKUTUKSIA? ESILLE NOUSSEET TEEMAT 1/2:

- Liikuntaan ja harrastamiseen panostaminen (etenkin lapset ja nuoret) tuo positiivisia hyvinvointivaikutuksia
 - Yleisin kommentti
- Ylläpitoyhteistyö - liikuntapaikkojen ylläpito yhdistyksille
- Mahdolliset leikkaukset tehtäisiin yhdessä suunnitellen
- Yhdistykset mukaan suunnitteluun ja päätöksentekoon
 - Suuret linjat
 - Infoa tiloista, kuinka käyttäjät huomioivat siisteyden ja huollon, jotta tilat pysyvät paremmassa kunnossa pidempään
- Palvelujen osto yhdistyksiltä
- Yhteiset tapahtumat kaupungin kanssa
- Avustuksien uudistaminen
 - Vastikkeellisuus
 - Isojen hankkeiden omarahoitusosuuksien tukeminen

ESILLE NOUSSEET TEEMAT 2/2:

- Iltapäivä- ja muu kerhotoiminnan hoitaminen järjestöjen kautta
- Viestintä ja markkinointiyhteistyö
 - Yhdistykset tukisivat kaupunkia
 - Mainostilan myyminen
- Harrastamisen Suomen malli (*tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä, Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa*)
- Järjestöt työttömien työllistäjänä

HENKILÖSTÖKYSELY

Esimerkkejä aineistosta

(vastaajia tällä hetkellä reilu 300, kysely auki 31.7. asti)

JYVÄSKYLÄ

ESIMERKKEJÄ AINEISTOSTA 1/2

Pohdi työssäolopäiviä, miten lisääsimme niitä ja vähentäisimme esimerkiksi sairauspoissaoloja ja tapaturmia? (Esimerkiksi vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 23,4 päivää per henkilötyövuosi):

- Etätyömahdollisuuden lisääminen niissä tehtävissä, missä se on mahdollista
- Työterveyshuoltoon panostaminen
- Työhyvinvoinnin ennakoiva tuki

Miten työelämän joustot tukisivat paremmin työn tuottavuuden kasvua ja sitoutumistasi säästötavoitteisiin?

- Etätyömahdollisuuden lisääminen niissä tehtävissä, missä se on mahdollista
- Joustavat työajat
- Palkattomien vapaiden (säästösyystä) mahdollistaminen pysyvästi

ESIMERKKEJÄ AINEISTOSTA 2/2

Nimeä ostopalveluja tai hankintoja, joista voisi säästää.

- Ulkopuoliset konsulttipalvelut
- Kokouskulut
- Hankintaprosessien keskittäminen / tehostaminen edelleen

Digitalisaatiolle on asetettu kovat tavoitteet. Missä näet vaikuttavimmat digitalisaation hyödyntämisen mahdollisuudet?

- Sähköisen asioinnin mahdollisuuden lisääminen
- Tekoälyn & robotiikan hyödyntäminen
- Tiedolla johtaminen & datan hyödyntäminen päätöksenteossa

Keksitkö kaupungille keinoja hankkia lisää tuloja?

- Tonttien ja kiinteistöjen myynti
- Tilojen ulosvuokraus
- Veroprosentin nosto

YHTEENVETO

- Avoimuus kannatti, asukkaiden ja eri sidosryhmien kriisitietoisuus lisääntynyt
- Luopumiset ovat rankkoja, yhtenäisyys alueille vahvistunut ja myös korvaavia säästökeinoja mietitään ja tuodaan myös aktiivisesti esille mm. asukasilloissa
- Päätäjille toimitettu aineisto vaikuttaa olevan aktiivisessa käytössä ja huomioitu tiiviisti myös virkamiesvalmistelussa
- Työ jatkuu avoimesti, seuraavaksi julki lautakuntien esitykset
- Päätöksenteon tueksi tehdään nyt ensimmäistä kertaa myös yhteismitalliset ja julkiset vaikutusten ennakoarvioinnit
 - Toki myös vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuvan lausunnot